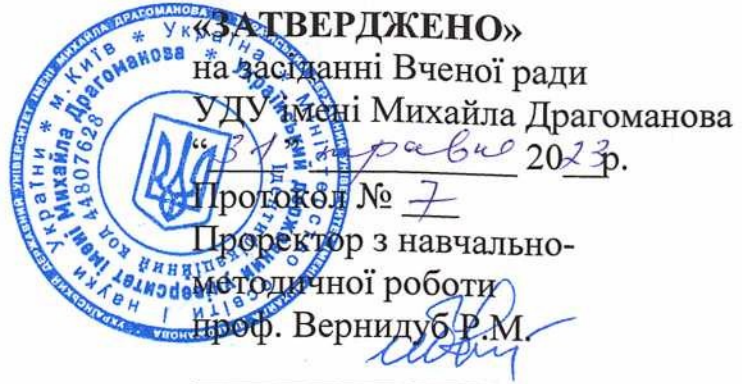

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет імені Михайла Драгоманова

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

Аналіз речення

Освітньо-професійних програм Середня освіта (Хімія)

Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

Середня освіта (Географія)

другого (магістерського) рівня вищої освіти

галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальностей 014.07 Середня освіта (Географія), 014.06 Середня освіта

(Хімія), 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

Шифр за навчальним планом ВВ 1.1.02

Розробники :

Іваненко Світлана Мар'янівна, проф., д. філол. н. професор кафедри іноземних мов природничого факультету УДУ імені Михайла Драгоманова
Яременко-Гасюк О.О., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов природничого факультету УДУ імені Михайла Драгоманова

Рецензенти:

Черниш Валентина Василівна, професор, доктор педагогічних наук, завідувачка кафедри методики викладання іноземних мов, й інформаційно-комунікаційних технологій Київського національного лінгвістичного університету

Блинова Ірина Анатоліївна, кандидат філологічних наук, зав. кафедри іноземних мов за професійним спрямуванням Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

Обговорено та рекомендовано до друку на засіданні Науково-методичної ради імені Михайла Драгоманова «23» травня 2023__ року, протокол № 2

Голова НМР

_____
(підпис)

Роман ВЕРНИДУБ
(Прізвище, ініціали)

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вибіркової навчальної дисципліни «Аналіз речення» для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня укладена відповідно до стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія» галузі знань 03 «Гуманітарні науки», затвердженому Наказом Міністерства освіти і науки України 20.06.2019р. №871.

Предметом вивчення навчальної дисципліни становлять проблемні питання синтаксису простого й складного речення.

Міждисциплінарні зв'язки

Дисципліна “Аналіз речення” пов'язана з наступними дисциплінами, що вивчаються згідно з навчальним планом і є, одночасно, передумовами для вивчення цієї дисципліни: «Практичний курс іноземної мови», «Академічна іноземна мова».

Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – сформувати у магістрантів поглиблене розуміння базових категорій синтаксису; ознайомити їх з загальноновизнаними диференційними ознаками синтаксичних одиниць; сформувати теоретичну базу для синтаксичного аналізу речення.

Завдання курсу:

- ознайомлення магістрантів з основними поняттями синтаксису, проблемами синтаксису простого та складного речення та основними засобами вираження синтаксичних відношень;
- розвиток вмінь та навичок аналізу синтаксичних одиниць та їх синтаксичних відношень та зв'язків
- набуття вмінь аналізу структури простого та складного речення, пояснення ієрархії головних та другорядних членів речення

Основні результати навчання та компетентності згідно з вимогами стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія» галузі знань 03 «Гуманітарні науки», затвердженому Наказом Міністерства освіти і науки України 20.06.2019р. №871.

№ з/п	Програмні результати навчання	Компетентності
		<p>ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі синтаксису ІМ, в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.</p>
1.	<p>ПРН2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.</p>	<p>ЗК6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p>
2.	<p>ПРН3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.</p>	<p>ЗК3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p>
3.	<p>ПРН6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.</p>	<p>ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>СК8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.</p>

		результату.
4.	ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати	ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
5.	ПРН 15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.	ЗК11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

II. Орієнтовний тематичний план

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредитів ЄКТС 90

годин.

Назви модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма навчання						Заочна форма навчання					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		аудиторні	лекції	практичні (семінарь)	лабораторн	СРС		аудиторні	лекції	практичні (семінарь)	лабораторн	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Основні поняття синтаксису. Речення як основна синтаксична одиниця мови та мовлення.				4		16				4		10
Тема 2. Синтаксис простого речення.				10		24				4		34
Тема 3. Синтаксис складного речення.				12		24				4		34

Разом	90		26	64	90		12	78
--------------	----	--	----	----	----	--	----	----

III. Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами:

1. Тема 1. Основні поняття синтаксису.

Речення як основна синтаксична одиниця мови та мовлення. Предмет синтаксису речення. Словосполучення і речення. Класифікації речень. Характерні ознаки речення.

2. Тема 2 Просте речення.

Типи простих речень. Односкладові та двоскладові речення. Головні та другорядні члени речення. Однорідні та незалежні члени речення.

3. Тема 3. Складне речення

Складне речення як синтаксична одиниця. Класифікація складних речень. Засоби вираження синтаксичних зв'язків та відношень. Графічне вираження синтаксичних зв'язків та відношень.

IV. Засоби діагностики успішності навчання

У процесі оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти застосовуються такі види контролю:

- **усний (поточний та підсумковий) контроль:** опитування, бесіда, співбесіда, круглий стіл, конференція, аналітичні доповіді, моделювання ситуацій, виконання тренувальних вправ, презентації;
- **письмовий (поточний та підсумковий) контроль:** реферати, тестові та модульні роботи, вправи на переклад речень та текстів професійного спрямування з іноземної мови на українську та навпаки, оформлення конспекту.
- **самоконтроль студентів:** самоперевірка, взаємоперевірка, самотестування

Модульний контроль відбувається наприкінці курсу у письмовій формі і полягає у перевірці знань і умінь студентів безпосередньо перед заліком.

V. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Залік: 100 балів – поточна успішність (1 семестр)

VI. Інформаційні джерела для вивчення курсу

Основні:

1. Engel U. Syntax der deutschen Gegenwartssprache / U. Engel. – Berlin: E. Schmidt, 2009. – 309 S.
2. Адамовська Л.М., Зайковські С.А. Сторінками англійської граматики. Збірник граматичних вправ. Синтаксис. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2002. – 72 с.
3. Англійська мова [Текст] : довід. : англ. алф., фонетика, лексика, граматика: морфологія, синтаксис, орфографія, аудіювання, читання, говоріння / [над довід. працювали: В. Мошков, І. Кудіна]. - К. : Казка, 2010. - 192 с. : рис., табл. - (Серія "Новий довідник"). - Англ., укр. - Бібліогр.: с. 178. –
4. Гордєєва А.Й. English Syntax. A Simple Sentence (Синтаксис англійської мови. Просте речення) / А.Й. Гордєєва/ - Посібник з граматики . – К : Видавництво Ліра К. - 2021. – 160 с.
5. Каушанская В.Л. A Grammar of the English Language /Грамматика англійського язика. Посobie для студентoв педагогических институтoв / В. Л. Каушанская, Р. Л. Ковнер, О. Н. Кожевникова, Е. В. Прокофьева и др. — 5-е изд., испр. и доп. — М.: Айрис-пресс, 2008. — 384 с.
6. Потапенко С.І. Сучасний англійський синтаксис. Теорія і практика [Текст] : практичний посібник для студ. фак. інозем. мов вузів / С. І. Потапенко, І. К.Харитонов; Ніжинський держ. педагогічний ун-т ім. Миколи Гоголя. - Ніжин : [б.в.], 2000. - 106 с.
7. Синтаксис складного речення (німецька мова) [Текст] : для студ. III курсу заочної та вечірньої форми навчання / уклад. В. Г. Бондар, С. М. Назаров ; Київський держ. лінгвістичний ун-т. - К. : Видавничий центр КДЛУ, 2000. - 104 с

Допоміжні:

8. Tallerman M. Understanding Syntax. Routledge [5 edition], 2019. 370 p.

9. Бережна В.В. Німецька граматика в таблицях і схемах. Граматика. Правопис. Синтаксис. Приклади. Коментар [Текст] : [навч. посіб.] / [Бережна В. В.]. - Харків : Торсінг Плюс, 2014. - 107, [
10. Вєрба Л.Г., Вєрба Г.В. Граматика сучасної англійської мови. Довідник; Київ, «Логос», 2000. – 322 с.
11. Погожих Г.М. Англійська граматика в таблицях і схемах [Текст] : граматика, правопис, синтаксис, приклади, коментар / Погожих Г. М. - Х. : Торсінг плюс, 2010. - 112 с.
12. Путіліна О.Л. Контрастивна граматика (українська й англійська мови). Синтаксис [Текст] : ден. форма навчання : навч. посіб. із курсу "Контрастивна граматика (українська й англійська мови). Синтаксис" для студ. спец. 6.020303 "Прикладна лінгвістика" / О. Л. Путіліна ; Донец. нац. ун-т. - Донецьк : Ноулідж, Донец. від-ня, 2011. - 166 с
13. Федоренко О.І., Сухорольська С.М. Граматика англійської мови: навч. посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2008. 360 с.

Інформаційні ресурси:

14. І.Г. Князева Складносурядні і складнопідрядні речення в німецькій. Підрядні речення в німецькій мові - Режим доступу: <https://chemistry-gid.ru/uk/sobache-serdce/slozhnosochinennye-i-slozhnopodchinennye-predlozheniya-v-nemeckom.html>
15. Обставина в німецькій фаховій мові Режим доступу :
16. https://knowledge.allbest.ru/languages/3c0a65635b2ac69b5c43a89521206c36_0.html
17. <https://www.polysyllabic.com/?q=book/export/html/64>
18. <https://www.slideshare.net/missaleli/syntactic-analysis>
19. <http://www.drshadiabanjar.blogspot.com/2010/05/introduction-to-syntax.html>